

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR 2005

Benvolgudes i benvolguts, tots els que esteu aquí presents, vull agrair l'encàrrec de fer de pregonera de la Festa Major de Creixell. Podeu estar satisfets del bon veïnatge que es respira al vostre poble perquè heu estat capaços de formar una comunitat fraternal i de gestar "l'Associació de Veïns i Amics de Creixell", aquesta espècie de santa confraria que es dedica a realitzar projectes, a més d'haver aconseguit que la Fira de l'Allioli sigui un referent de creativitat gastronòmica tradicional arreu del país.

Avui em correspon pronunciar un pregó poètic i literari. Partiré, per tant, del topònim Creixell, que està lligat a la història i la geografia humana de l'Empordà.

Des del primer moment m'he sentit impel·lida per la curiositat filològica i he buscat l'etimologia del nom Creixell que, segons Joan Coromines, no provindria del llatí sinó d'un derivat d'origen celta de significat desconegut. Aquest fet no és gens improbable tenint en compte el substrat iberobasc de molts topònims catalans en zones properes als Pirineus.

Descobrir aquesta dada podia haver estat un factor tranquil·litzador, però res més lluny d'això, perquè m'he sentit abocada a un laberint de referències històriques que, amb tota la bona fe del món, m'han aportat unes quantes

fonts d'informació. A mesura que desfeia l'entrellat, he anat entenent perquè el nom de Creixell ha portat a equivoc.

Primer per causa de la localització i distinció entre el castell de Creixell i dels Creixell, confusió que es va desfer quan Carles Frigola i Esteve Albert van indagar entre els vestigis històrics a la manera d'un Puig i Cadafalc apassionat, però sense recórrer a excavacions arqueològiques, sinó per procediments força més subtils.

Per si això fos poc, la confusió històrica ha actuat també entre els personatges il·lustres Dalmau de Creixell i Dalmau II de Creixell, que va lluitar a la batalla de Muret. Esmento aquesta circumstància històrica prou coneguda per tothom perquè descriu un procés significatiu: la tendència humana a l'abús de poder i la dificultat de preservar els drets dels més febles i de les

Instant del pregó a càrrec de l'escriptora Núria Esponellà.